

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Fet kommune

Miljøvernavdelingen

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Deres ref.:
Deres dato:
Vår ref.: 2017/4819-4 M-FO
Saksbehandler: Simon Haraldsen
Direkte telefon: 22 00 36 52

Dato: 01.06.2018

Oppfølging av avløpstilsyn i Fet kommune

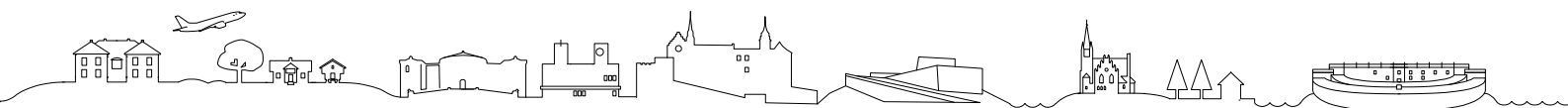
Fylkesmannen vil endre utslippstillatelsen til Fet kommune som følge av etableringen av Midtre Romerike avløpsselskap. Ingen av de 4 gjenstående avvik kan lukkes. 3 av disse blir nå overført til ny tillatelse med nye frister. Kommunen mangler i dag et styringsdokument for avløpsvirksomheten.

Vi viser til vår kontrollrapport fra 14.01 2017 hvor Fylkesmannen fant 4 avvik fra utslippstillatelsens krav. Følgende avvik ble avdekket:

1. Manglende overordnet planlegging på avløpssektoren
2. Miljøriskovurderingen er mangelfull
3. Det mangler en plan for reduksjon av fremmedvann
4. Det mangler en risikoklassifisering av tilknyttede bedrifter.

Fylkesmannen hadde et oppfølgingsmøte med kommunen 30. mai 2018 for å vurdere om avvikene i kontrollrapporten kunne lukkes. Følgende deltok på møtet:

Navn	Stilling
Pejman Ebrahim	Ingeniør-spredt avløp
Mina Rahimzaie	Fagansvarlig vann
Terje Svea	Operativ leder drift
Tormod Dragland	Enhetsleder
Fra Fylkesmannen: Simon Haraldsen Anette Strømme	Kontrollansvarlig

Vi hadde en gjennomgang av dokumenter som skulle besvare avvikene 2, 3 og 4. Det var ingen gjennomgang av overordnet avløpsplan med hensyn på avvik 1 da denne fortsatt ikke forelå. Siste overordnede plan innenfor virksomheten var fra 2006!

Det ble opplyst at kommunen er sårbar på fagkompetanse og kapasitet og burde vært styrket med minst ett årsverk på VA-sektoren.

Kommunen er i prosess med kommunene Skedsmo og Sørum i forbindelse med sammenslåingen. Dette vil føre til et styrket fagmiljø på VA-sektoren fra 1.1 2020.

Fylkesmannen viste til at Fet kommune må få en endret utslippstillatelse i 2018 etter at Midtre Romerike avløpsseksjon (MIRA) ble ferdigstilt og at Fet renseanlegg er blitt nedlagt. Kommunen sender opplysninger til Fylkesmannen om ansvarsforholdene mellom MIRA og kommunen som grunnlag for ansvarsrammer i endret tillatelse.

Gjennomgang av avvik fra 2017 følger:

1. Det mangler en hovedplan med handlingsdel.

Kommunens overordnede plan er fra 2006. Flere rammebetingelser har endret seg etter den tid. En overordnet plan skal vise avløpsmål, funksjonsmål og de strategiske grepene for å oppfylle målene. Kommunen har i dag ingen slike mål og strategier.

Til planen hører en handlingsdel som skal vise prioriteringer av tiltak i en 4-års periode med forankring i kommunens økonomiplan. Herunder tiltak på avløpsiden for å bidra til at vannmiljømålene i vannforskriften nås. Kommunen har i dag ingen slik handlingsplan!

Planen blir også viktig for å kommunisere og forankre avløpsvirksomhetens behov for investeringer og videre utvikling.

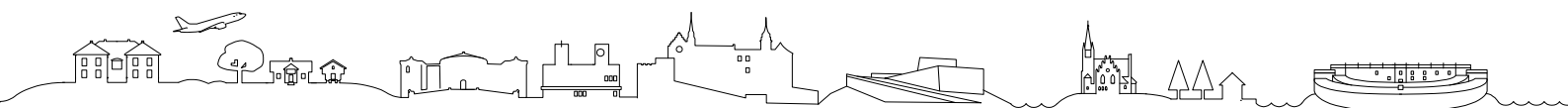
En slik overordnet plan med handlingsdel må oppdateres og bør rulleres hvert 4. år der handlingsdelen rulleres årlig.

Den manglende overordnede avløpsplanen ble tatt opp også i vårt forrige kontrollmøte. Det ble fra kommunen side sagt at dette planarbeidet skulle prioriteres høyt og at det skulle settes ned en intern prosjektgruppe for gjennomføring av hovedplanen for å sikre eierskap til planen. Fristen som vi ble enig om er igjen overskredet. Vi ser alvorlig på at kommunen fortsatt ikke har tatt inn over seg forurensningsmyndighetens krav.

Konklusjon:

Vi er av den oppfatning at kommunen ikke kan arbeide systematisk og effektivt innenfor sin avløpsvirksomhet i dag da det ikke foreligger en overordnet styringsplan som ser mål, fagplaner, prioriteringer og tiltak i sammenheng.

Kommunen får en ny frist for å utarbeide en overordnet avløpsplan innen **1.11 2018**. Dersom denne fristen ikke overholdes vil det komme et varsel om tvangsmulkt.

2. Miljørisikovurderingen er mangelfull

Det vises til Asplan Viak sin rapport om risikoklassifisering av pumpestasjoner og overløp. Innledningsvis vises det ikke til hvordan dette prosjekt har vært organisert. Det går ikke fram hvordan kommunens fagpersoner har vært involvert i arbeidet. Deres lokalkunnskap om drift og hendelsestyper samt avløpskritisk infrastruktur er avgjørende for kvaliteten på arbeidet og videreføringen.

Kartlegging av risikoledninger, gjerne tematisert på kart som røde ledninger, i de utsatte områdene mangler. Kommunen har i dag for liten oversikt om kapasiteten på ledningsnettet i forbindelse med befolkningsveksten og klimaendringer. Det bør foretas en modellering av avløpssystemet for å få økt og forbedret kunnskap om belastningsøkninger og konsekvenser.

Det må arbeides videre med flomsikringstiltak for utsatte ledningsanlegg for å begrense skaden og risikoen for utslipp i flomsituasjoner.

En miljørisikovurdering om overløp må også inkludere felleskummer da det vil være stakeluker på spillvannsledningen i felleskummer som er fjernet – og som ikke er satt på plass igjen.

Konklusjon:

Avløpsvirksomheten skal styres etter risiko og sikkerhet derfor er en miljørisikovurdering det viktigste grunnlaget for avløpsvirksomheten. Dagens miljørisikovurdering er ikke tilfredsstillende. Fylkesmannen velger å legge dette avviket inn i en ny utslippstillatelse ettersom deler av miljørisikovurderingen er oppfylt gjennom risikoklassifiseringen av nødoverløp i pumpestasjonene.

Beredskapsplanen på avløpsvirksomheten må også oppdateres når en samlet miljørisikovurdering av avløpsnettet med ledningsanlegg foreligger. Ny frist for miljørisikovurdering og beredskapsplan settes inn i endret utslippstillatelse.

3. Det mangler en plan for reduksjon av fremmedvann.

God planlegging er svært viktig for å løse oppgavene knyttet til fremmedvannsreduksjon. Kommunen har i dag så si alt sitt avløpsnett som separatsystem, men har en betydelig andel nedbørbetinget innlekking via utette rør og kummer.

Det er en klar sammenheng mellom overvannshåndtering og fremmedvann både når det gjelder utfordringer og tiltak. Utarbeidelse av en helhetlig strategi for overvannshåndtering (vises ikke i kommunen i dag) vil være et viktig arbeid for å redusere dagens og fremtidens kilder til fremmedvann på avløpssystemet.

Det ble fra kommunen side vist til at reduksjon av fremmedvann er et viktig satsingsområde i kommunen. Vi er kjent med at alle MIRA kostnader skal utliknes på kommunene etter tilført vannmengde. Det betales i dag et betydelig beløp fra kommunene pr. kubikkmeter vann tilført MIRA.

Vi anbefaler kommunen å sette inn flere målepunkter i avløpssonene for å se på mengde fremmedvann pr. avløpsone for deretter å prioritere sonene for videre undersøkelser. Målepunktene vil også gjøre det mere interessant for driftspersonell og se viktigheten av de daglige gjøremålene i arbeidet med å redusere fremmedvann.

Det bemerkes at det mangler et mål om reduksjon av fremmedvann til påslippspunktet på MIRAs avløpsnett.

Konklusjon:

En handlingsplan for reduksjon av fremmedvann legges inn i ny utslippstillatelse. Kommunen har vist i oversendt notat at de har startet arbeidet. Ny frist settes her i endret utslippstillatelse.

4. Virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett er ikke vurdert etter risiko.

Det foreligger en rapport fra Asplan Viak som kan være et viktig grunnlag for det videre arbeidet knyttet til oppfølging av påslipp. Det er i konklusjonene i rapporten vist til vanskeligheten med å gjøre risikovurderinger utfra det kunnskapsgrunnlaget som foreligger. Det vises til at kommunen i dag ikke har god nok oversikt over virksomheter med potensielle uheldige utslipp. Det er lite systematisering av hendelser og liten oppfølging av enkeltbedrifter som vurderes som viktige.

Konklusjon:

Kommunen må arbeide videre med påslippene med bistand fra NRA og MIRA. Disse deltar nå i en egen påslippgruppe for å vurdere hvordan eierkommunene skal følge opp påslippene mer effektivt og målrettet.

Kravet tas inn i endret utslippstillatelse med ny frist.

Andre forhold:

Kommunen arbeider med opprydding i avløp spredt bebyggelse, men det foreligger i dag ingen oppryddingsplan for ca. 500 aktuelle oppryddingsobjekter. Noen av disse vil saneres og knyttes til offentlig avløpsnett. Det arbeides videre med å avklare grenseoppganger mellom tilknytninger til offentlig avløpsnett og oppgraderinger av private separate avløpsanlegg. Herunder vurderes også områder med trykkavløpssystem.

Kommunen ligger her vesentlig på etterskudd i forhold til vannforskriftens målsetting om at opprydding i avløp spredt bør være ferdigstilt til 2021. Dette arbeidet må derfor prioriteres opp de neste årene.

Avslutning

Fylkesmannen vil endre utslippstillatelsen til Fet kommune som følge av etableringen av MIRA og nedleggelsen av Fet renseanlegg. 3 av de 4 avvikene som gjenstår forankres her med nye frister.

Vi ber kommunen sende oss koordinatene for påslippspunktet med stedsangivelse og hvor kommunens ansvar på ledningsnett og anlegg slutter i forhold til MIRA sitt ansvar.

Varsel om gebyr for utført kontroll.

Gjennomgangen med kommunen 30.5 2018 er å betrakte som et oppfølgingstilsyn i forhold til kontrollene utført i 2015 og 2017 og oppfølging av dokumentasjonskrav i utslippstillatelsen. Fylkesmannen skal i henhold til forurensningsforskriftens § 39 innkreve gebyrer for kontroller etter forurensningsloven. Ved kontroll beregnes gebyr etter antall fokusområder, medgått tid til forberedelser, gjennomføring og oppfølging i etterkant. Fylkesmannen har valgt å benytte sats 4, som for tiden er kr. 10.300,- jf. forurensningsforskriften § 39-7.

Hvis dere har kommentarer til varslet gebyr, ber vi dere tilbakemelde dette innen 2 uker, jf. forvaltningsloven § 16. Endelig faktura vil bli sendt fra Miljødirektoratet

Med hilsen

Jens Hertzberg
faggruppeteider

Simon Haraldsen
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi: Vannområde Øyeren

